

Інформаційна картка (номінація "Вчитель інклюзивного класу")

Автор: Душко Тетяна Анатоліївна

□ Інформаційна картка

учасника всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2019»

у номінації «Вчитель інклюзивного класу»

Прізвище, ім'я, по батькові	Душко Тетяна Анатоліївна
Посада	Вчитель початкових класів
Місце роботи (найменування закладу освіти відповідно до статуту)	Комунальний заклад «Навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів - гімназія №6 Вінницької міської ради»
Освіта (найменування закладу вищої освіти, рік закінчення навчання)	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 1998 рік.
Самоосвіта (за останні 3 роки)	Навчання через творчість
Загальний стаж роботи	26 років
Педагогічний стаж	26 років
Стаж роботи у даному закладі освіти	16 років
Кваліфікаційна категорія	Вища
Педагогічне звання (за наявності)	«Старший учитель»
Науковий ступінь (за наявності)	
Посилання на Інтернет-ресурси, де ви представлені (за наявності)	
Посилання на відеорезюме	

Педагогічне кредо	Учитель не затискує, а визволяє. Не принижує, а підносить. Не мене, а формує. Переживає разом з дитиною багато натхненних хвилин.... Януш Корчак
-------------------	---

Педагогічний портрет

Не кожна людина може бути вчителем, оскільки ця професія вимагає наполегливої праці, величезного терпіння, невідчужливої любові до дітей та постійного інтересу до свого фаху.

Школи сьогодні необхідні не просто хороші вчителі, а вчителі-технологи, вчителі-майстри, вчителі-новатори. Школи потребують учителів із креативним мисленням, здатних свідомо взяти на себе відповідальність за формування особистості людини, що постійно розвивається та вдосконалюється.

Особливо, якщо це безпосередньо стосується інклюзивної освіти. Завдання інклюзивної освіти полягає в створенні нової школи - «школи діалогу», яку створюють спільно: учитель - дитина - батьки.

Тому в моїй діяльності дуже важливий особистісно орієнтований підхід до процесу навчання.

Це дозволяє:

- активно залучати учнів до розв'язання проблем і планування;
- задовольняти освітні проблеми кожної дитини на уроці;
- приділяти особливу увагу груповим і парним формам роботи;
- використовувати як домінуючу форму навчання - спілкування;
- вести доцільний діалог між учнями, учнями та вчителем;
- формувати в дітей раціональний спосіб дій;
- залучати до аналізу своєї діяльності;
- стимулювати об'єктивне самооцінювання.

Уроки, побудовані на особистісно орієнтованій взаємодії, дають змогу здійснити індивідуальний підхід, стимулюють пізнавальну активність.

Дозволяють гармонійно включати в навчальний процес дітей з особливими потребами.

Працювати в інклюзивному класі - це значить постійно турбуватися про те, щоб усі учні були максимально включені в навчальний процес, реалізувалися в міру своїх можливостей.

Я у своїй професійній діяльності застосовую певну комбінацію методів кооперативного навчання залежно від індивідуального стилю викладання та учинського колективу. Для успішного впровадження кооперативного навчання, діти мають знати, як ефективно взаємодіяти в групах, приділяти увагу виробленню соціальних навичок, щоб вивести їх на той рівень, де починають формуватися вищі навички мислення.

Коли діти починають розуміти прийоми групової роботи та опановувати когнітивні навички, їхня навчальна діяльність стає доволі ефективною та раціональнішою. Участь у різних формах спільної діяльності дає учням змогу всебічно досліджувати, обговорювати питання й проблеми, висловлювати конструктивну критику, робити помилки, вчитися слухати думку іншої людини, інтегрувати нові знання з попередніми та узгоджувати свої ідеї. Кооперативне навчання створює природні умови для інтеграції учнів з особливими потребами. Цей підхід сприяє налагодженню позитивних стосунків в учинському колективі та допомагає виховувати в дітей почуття відповідальності за своїх однокласників. Водночас, як методика інтеграції, воно є корисним для всіх учнів, а не лише для дітей з особливими потребами. Гнучкість кооперативного навчання пояснюється великою кількістю його форм і методів. Спонтанно організовані спеціальні групи дають змогу залучити всіх учнів до роботи з матеріалом, відповідати на запитання та виконувати ті чи інші навчальні дії. Зокрема, ця методика корисна для дитини, яка рідко висловлюється на уроці, або для дитини, якій складно активно слухати. Усі учні мають активно слухати й брати участь у діяльності групи та/або всього колективу. Також, під час спілкування в парах і групах «слабкі» діти мають перед собою приклад гарного мовлення та соціальної поведінки в особі товаришів. Отож, ми говоримо про використання таких методів, як: «кутки», «вертушка», «вісім квадратів», «карусель», «обміркуйте» - об'єднайтеся в пари - поділіться думками» та «три до одного». Для учнів саме полягає в тому, щоб «навчитися вчитися» та регулювати власну навчальну діяльність.

Як учитель інклюзивного класу, я враховую численні стратегії для підкріплення таких когнітивних процесів як організація, розуміння та запам'ятовування інформації. Для групової роботи використовую таку послідовність базових кроків:

1) запитання вчителя для стимулювання мислення;

2) докладне пояснення навичок мислення та їх відпрацювання на практиці;

3) ознайомлення з графічними організаторами, які «уважачють» хід думок;

4) навчання учнів ставити запитання вищого рівня. На мою думку, стратегії мислення - це прийоми, що «вчать думати», а головною метою є формування здатності учнів розширювати сферу застосування цих прийомів, щоб навчитися мислити.

Теорія кооперативного навчання значною мірою ґрунтується на наукових працях російського психолога Лева Виготського, одного із засновників психології розвитку. Зокрема, це проілюстровано його положенням про те, що людське навчання має конкретну соціальну природу, і саме через цей процес діти інтегруються в інтелектуальне життя тих, хто нас оточує.

Характерною ознакою цього навчання є спільне оброблення інформації, яку мають засвоїти учні, та взаємний обмін думками в цьому процесі. Учасники груп повинні пояснити, як вони дійшли певного висновку або отримали ту чи іншу відповідь.

Здатність організувати інформацію та ідеї - важлива складова мислення. Тому постійне використання у навчальному процесі графічних організаторів дає змогу дітям візуалізувати структуру явищ, організувати інформацію в межах різних предметів.

Ефективність таких когнітивних карт у навчанні зростає при поєднанні їх з методикою «обміркуйте» - «об'єднайтеся в пари - поділіться думками» з кооперативними стратегіями. Під час навчання використовуються такі графічні організатори:

- схеми-«павутинки»;
- ланцюжки послідовності;
- дерева сортування;
- діаграма Венна;
- матриці;
- сюжетні карти;
- «знаємо - дізналися - хочемо дізнатися».

Також доцільно використання інтелектуальних карт в освітньому процесі. Інтелект-карти мають широкі можливості («карта розумових дій», «ментальна карта», «карта пам'яті», в оригіналі - MindMap), допомагають навчати дітей схематично візуалізувати певну інформацію при її обробці та відображають спосіб зображення процесу загального системного мислення за допомогою структурно-логічних схем раціональної організації.

Дітям з особливими освітніми потребами необхідно допомогти сформувати стратегії навчання, беручи до уваги характер когнітивних процесів, самостійно аналізувати та планувати свою навчальну діяльність.

Стратегії запам'ятовувати покращують засвоєння важливої інформації та допомагають довше утримувати її в пам'яті. Систематичне впровадження мнемонічних прийомів у навчанні веде до зростання академічної успішності, покращення ставлень до навчання та створення позитивної атмосфери спілкування.

У роботі з дітьми з особливими освітніми потребами широко використовується технологія «Створення ситуації успіху» (за А.С.Белкінін), в основі якої лежить особистісно-орієнтований підхід до процесу навчання та виховання. Ситуація успіху - це психічний стан задоволення наслідками фізичної або моральної напруги від виконання справи. Це цілеспрямоване організоване поєднання умов, за яких створюється можливість досягти значних результатів у діяльності, результат продуманої стратегії і тактики вчителів і сім'ї. Базовими завданнями педагога при запровадженні даної технології є: спитворчість, визнання самостійності особистості, створення педагогічних ситуацій, заохочення, пошук, саморегуляція. Педагогічна технологія «Створення ситуації успіху» включає створення різноманітних видів радості, використання прийомів, за допомогою яких розгортають роботу з різними категоріями учнів. Шістість та ефективність даної технології полягає у застосуванні педагогічних прийомів, таких як: «Емоційний сплеск», «Даю шанс», «Навмисна помилка», «Радість пізнання» та інших у роботі з різними категоріями учнів.

Проектна діяльність вчить учня долати труднощі, працювати над собою, застосовувати знання для розв'язання проблем на практиці. Набуті в процесі реалізації проекту знання, вміння та навички не тільки здобувають особливий міцність та усвідомлення, а й асоціативно пов'язані з отриманим

Звичайно, використання інноваційних технологій в процесі навчання оптимізує процес викладання різних предметів у школі, дає змогу покращити зміст навчання, вдосконалити методи і форми навчання, активізувати та індивідуалізувати його. Проте, навіть найдосконаліша інноваційна навчальна програма не замінить учителя.

Справжній педагог працює на майбутнє, випереджає свій час. Його хвилює не лише окрема індивідуальність, а світ людей. Завдяки цьому педагогічна професія стає творчою місією. Місія педагога - це не лише його власні інтереси, мотиви, плани. Він є посередником між дітьми та системою ідеї, традиціями, культурою свого народу і людства. Його обов'язок - виховувати гідних людей, значних прямокувати збудити людську цивілізацію. Для того, щоб досягти значних успіхів у своїй практичній діяльності, сучасному вчителю необхідно вміти правильно використовувати принципи і методи педагогічної технології, вміло користуватися показниками та інструментарієм впливу на особистість дітей.

Сучасний учитель - це творча особистість. Він повинен бути активним, комунікабельним, динамічним, працездатним, вольовим, впевненим у собі, толерантним, висококомпетентним.